

Kasım 2013 • Sayı: 83 • 4 TL

Meraklı Minik

Erken Çocukluk Dönemi İçin Aylık Bilim Dergisi

Sinemaya Gidiyoruz

Derginizle birlikte...

Kostüm
Kartları

Rengârenk
Çıkartmalar

Sinema Bileti
Satma Oyunu

Başparmak
Sineması

3+
yaş

Meraklı Minik

Sevgili Okurlarımız,

Bu sayımızda sizleri sinema dünyasında bir yolculuğa çıkarıyoruz. Bu yolculuğa sinema salonundan başladık. Oradan film çekimlerine gittik ve bir filmin yapım aşamalarını, film çekimlerinde kimlerin görev aldığını anlattık. Canlandırma filmleri de unutmamak elbette. Sayfalarımızda canlandırma filmlerin yapılışını anlatan yazılar da var. Bu ay Haydi Mutfağa köşemizde, sinema denince ilk akla gelenlerden biri olan patlamış mısırla ilgili bir tarife yer verdik. Dergimizin içinde ve eklerimizde filmler ve sinemayla ilgili etkinlik önerileri, oyunlar da var. Sizin için hazırladığımız "başparmak sineması"nı da seveceğinizi umuyoruz.

Her zamanki gibi hepinizi sevgiyle kucaklıyoruz.

Aslı Zülal

"Benim manevi mirasım ilim ve akıldır"

Mustafa Kemal Atatürk

Sahibi

TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Yücel Altunbaşak

Genel Yayın Yönetmeni Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Duran Akca
duran.akca@tubitak.gov.tr

Yayın Yönetmeni

Aslı Zülal
asli.zulal@tubitak.gov.tr

Editör

Alp Akoğlu
alp.akoglu@tubitak.gov.tr

Yayın Danışma Kurulu

Prof. Dr. Meryem Beklioğlu
Doç. Dr. M. Necati Demir
Doç. Dr. Hatice Zeynep İnan
Dr. Şükrü Kaya
Yrd. Doç. Dr. Yasin Öztürk
Doç. Dr. Sait Uluç
Yrd. Doç. Dr. Rıza Ülker

Redaksiyon

Özlem Özbal
ozlem.ozbal@tubitak.gov.tr

Araştırma ve Yazı Grubu

Meryem Arzu Aruntaş
arzu.aruntas@tubitak.gov.tr
Meltem Yenal Coşkun
meltem.coskun@tubitak.gov.tr
Pınar Dündar
pinar.dundar@tubitak.gov.tr
Suzan Lema Gençer
suzan.gencer@tubitak.gov.tr
Seçil Güvenç Heper
seчил.heper@tubitak.gov.tr
Bilge Nur Karagöz
bilge.karagoz@tubitak.gov.tr
Zuhal Özer
zuhal.ozet@tubitak.gov.tr
Kübra Sıvışoğlu
kubra.sivisoglu@tubitak.gov.tr

Grafik Tasarım

Fulya Koçak
fulya.kocak@tubitak.gov.tr
Ayşegül Doğan Bircan
aysegul.bircan@tubitak.gov.tr

Çizer

Pınar Büyükgürdal
pinar.buyukgural@tubitak.gov.tr

İdari Hizmetler

Yeter Sivrikaya
yeter.sivrikaya@tubitak.gov.tr

Mali Yönetmen

Mehmet Ali Aydınhan
mali.aydinhan@tubitak.gov.tr

Abone İlişkileri

abone@tubitak.gov.tr
Tel (312) 468 53 00

İletişim Bilgileri

Meraklı Minik Dergisi
Akay Caddesi No: 6
06420 Bakanlıklar /Ankara
Tel (312) 298 95 61 (Yazı İşleri)
Faks (312) 427 66 77 (Yazı İşleri)
İnternet www.tubitak.gov.tr/merakliminik
e-posta merakli.minik@tubitak.gov.tr

ISSN 977-1307-1998

Fiyatı 4 TL

Baskı

PROMAT Basım Yayın San. ve
Tic. A.Ş.
http://www.promat.com.tr/
Tel (212) 622 63 63

Baskı Tarihi: 28.10.2013

Dağıtım

DPP
http://www.dpp.com.tr/

HER AYIN 1'İNDE ÇIKAR

içindekiler

2 Defne ve Zeynep Sinemaya Gidiyor

6 Projeksiyon OdasındaYız

8 Film Çekimlerinde

11 Film Nasıl Yapılır?

13 Kamera, Patlamış Mısır...

14 Film Setinde Kimler Var?

16 Resimlerin Sırası Karışmış

18 İşte Bir Kostüm Odası

20 Çizgi Film Nasıl Yapılır?

24 Canlandırma Film Setindeki Farkları Bul

26 Çok Merak Ediyorum

28 Haydi Mutfığa

30 Küçük Eller İşbaşında

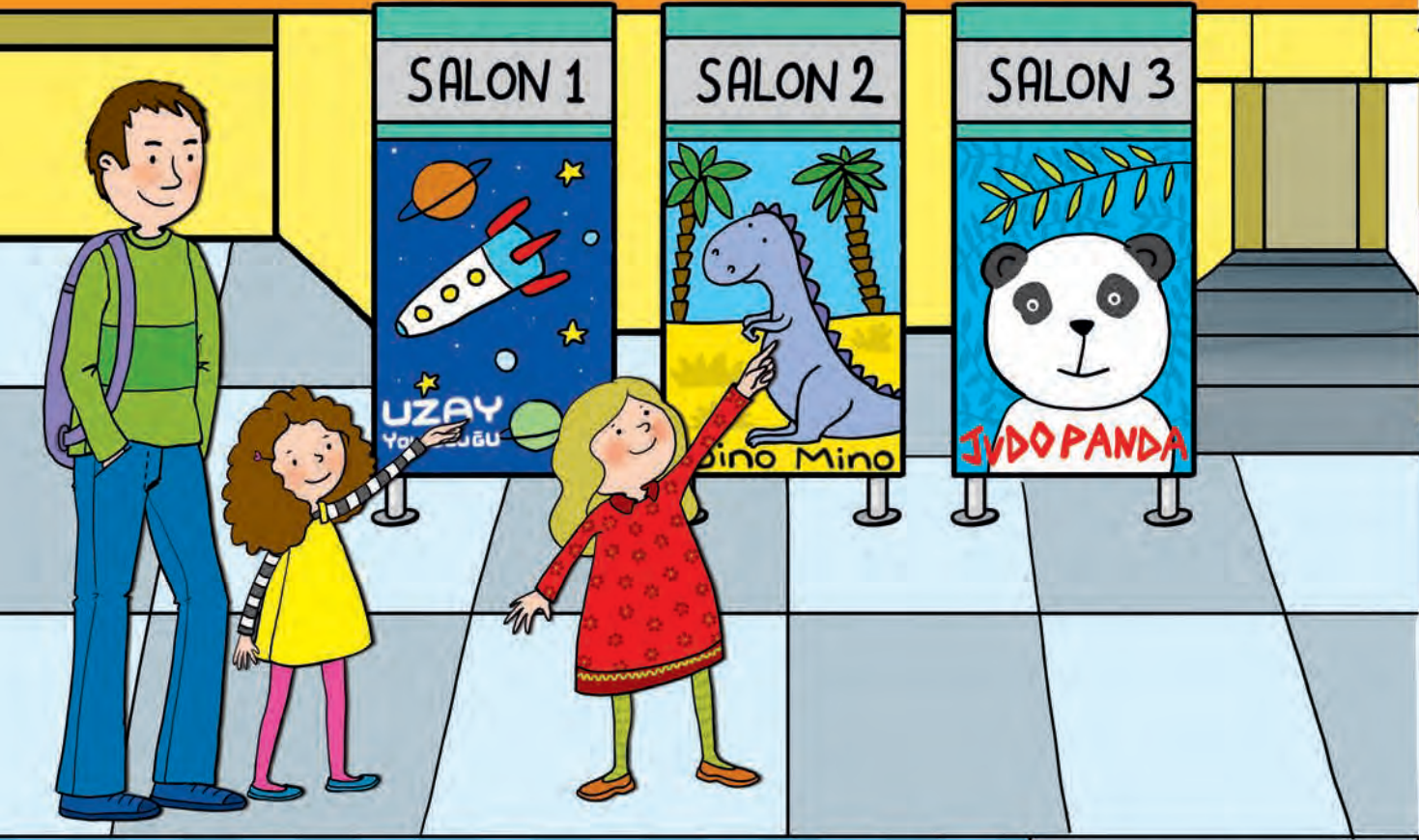
32 Kitap... Oyun... Öneri...

Kapak Çizimi: Pınar Büyükgöral

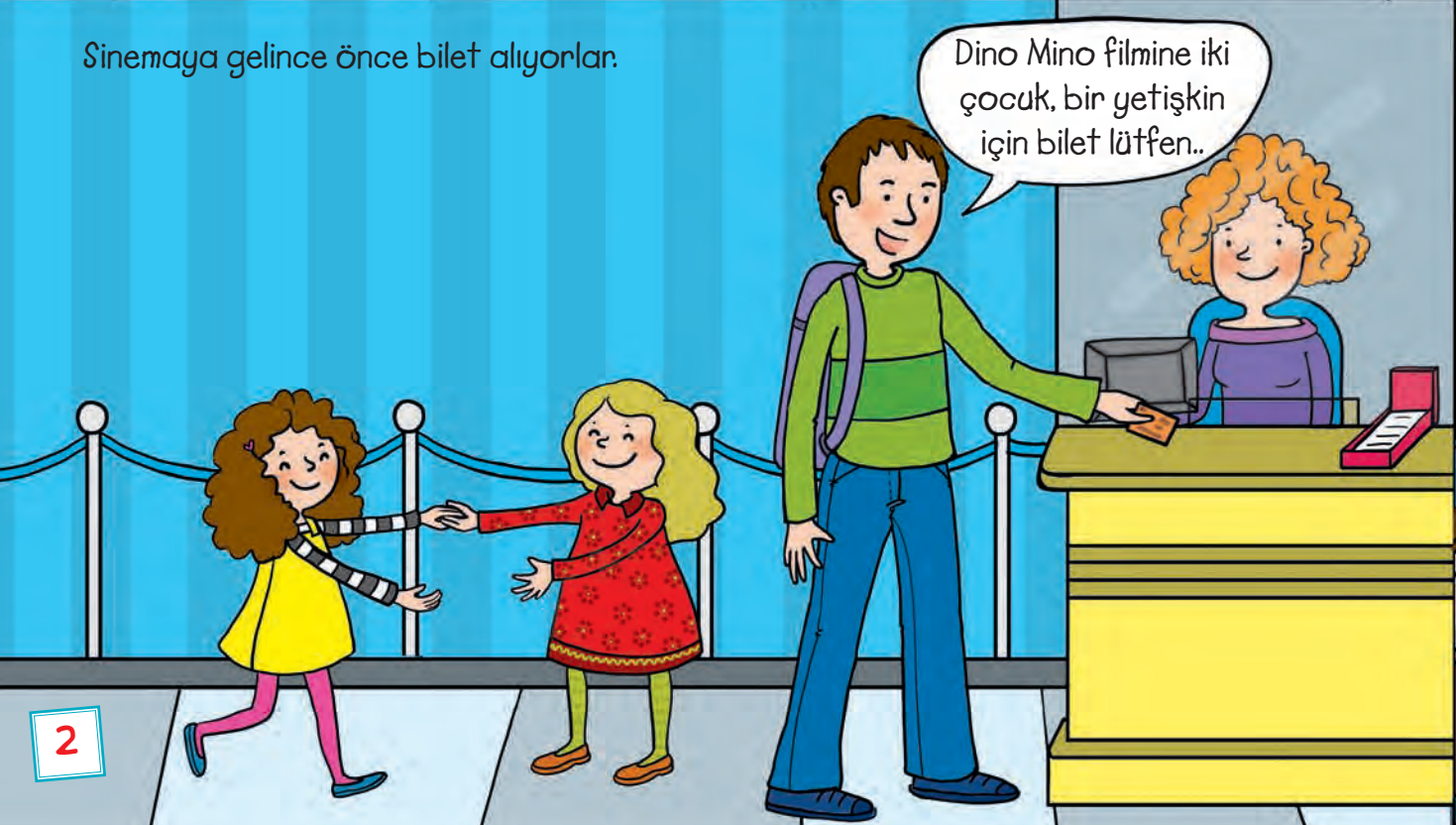

Defne ve Zeynep Sinemaya Gidiyor

Bir pazar günü Defne ve Zeynep sinemaya gidiyorlar. Gittikleri sinemada birkaç salon var. Bu salonların her birinde ayrı bir film gösteriliyor.

Sinemaya gelince önce bilet alıyorlar.

Sinema salonuna girerken kapıdaki görevli biletlarını gösteriyorlar.

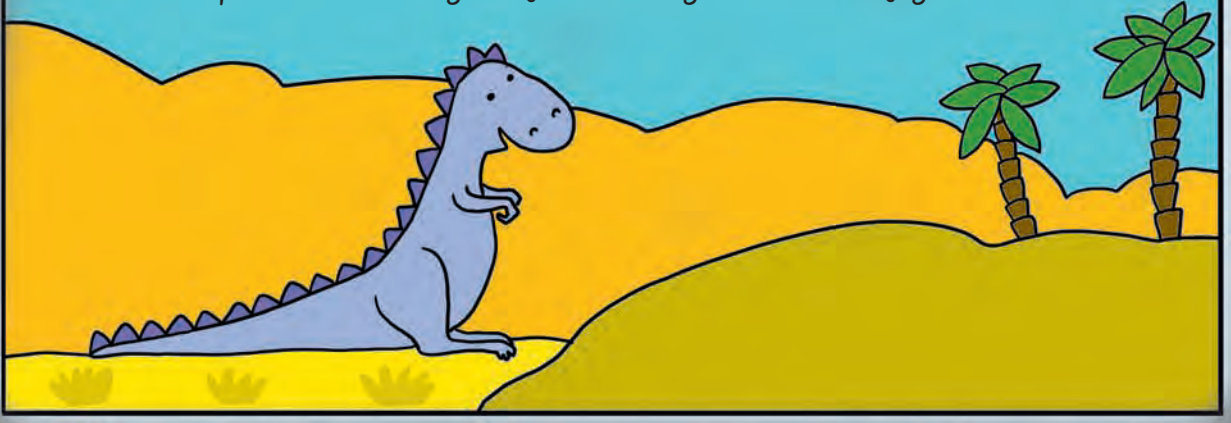

Yerlerine oturuyorlar. Sonra filmin başlayacağını haber veren bir anons duyuluyor.

"Ding ding! Sayın misafirlerimiz, filmimiz başlamak üzere."

Herkes susup sessizce bekliyor. Işıklar sönüyor ve film başlıyor.

Filmin yarısına gelindiğinde kısa bir ara veriliyor. Arada tuvalete gitmek ya da bir şeyler almak için salondan dışarı çıkanlar oluyor.

Sonra yeniden anons duyuluyor ve
film kaldığı yerden devam ediyor.
Defne'yle Zeynep bu filmi çok seviyor.

ÇIKIŞ

Film bitince izleyiciler
sinemadan ayrılıyorlar...

Projeksiyon Odasındayız

Sinema salonlarının arkasında, salona bakan küçük bir penceresi olan bir oda bulunur. Buna projeksiyon odası denir.

Bu odada, projektör denilen ve filmin görüntüsünü salondaki perdeye gönderen bir aygıt vardır. Filmin perdedeki görüntüsünün netliği ve ses ayarları da bu odadan yapılır.

Resmi inceleyip
aşağıda
gördüklerini
büyük resimde
bulabilir misin?

Film Çekimlerinde

Sinemada ve televizyonda izlediğimiz filmler farklı farklı yerlerde çekilir. İşte bazı film çekimlerinden örnekler.

Oxford Scientific / Sue Flood / Getty Türkiye

Burada bir belgesel film çekimi yapılıyor. Film ekibinden bir kameraman bir anne file yavrusunu çekiyor.

Burada da bir filmin çekimleri yapılıyor. Burası bir binanın içi ve çekimler için bir dekor hazırlanmış.

Alamy / Digitalmuj

Bu film ekibi Kuzey Kutup Bölgesi'nde çalışıyor. Burada okyanuslarla ilgili bir belgesel filme ait çekimler yapılıyor.

Alamy / Dijitalimaj

Alamy / Dijitalimaj

Bu sokakta bir televizyon dizisi için çekim yapılacak. Burada görev yapan film ekibi biraz kalabalık. Yanlarında birkaç kamera birden getirmişler.

Burada doğa sporlarıyla ilgili bir çekim yapılıyor. Film ekibindekiler de koruyucu giysiler giymişler.

Alamy / Dijitalmaaj

Alamy / Dijitalmaaj

Burada bir canlandırma film çekiliyor. Bu filmin kahramanları oyuncaklar.

Bu sayfadan küçük bir kitap yapabilirsin.
Sayfayı kırmızı kesikli çizgilerden kes.
Böylece üç ayrı parça elde edeceksin.
Bu parçaları mavi çizgilerden arkaya katla.
Parçaları, sayfa numaraları birbirini izleyecek
biçimde iç içe koy ve ortasından zımbala.
Kitabın hazır!

Film Nasıl Yapılır?

Pınar Dünder
Çizim: Göksu Karaca

Çekimler bitince sahneler bilgisayarda bir araya getirilir.

Filmdeki sahneleri anlatan çizimler yapılır.

Seslerin kaydedilmesi için özel mikrofonlar getirilir.

Filmde kullanılacak kostümler tasarlanıp dikilir.

Filmin senaryosu yazılır. Senaryoda filmde geçen olaylar ve konuşmalar bulunur.

Filmde yer alacak bazı sesler ve müzikler de filme eklenir. Böylece film gösterime hazır hale gelir.

Filmde rol alacak oyuncular seçilir. Oyuncular rollerine hazırlanırlar.

Filmin sahneleri kameraya çekilir.

Filmin çekimleri farklı ortamlarda yapılabilir. Film seti kurulur, dekorlar hazırlanır.

Setin ışıklandırması yapılır.

Kamera, Patlamış Mısır...

Kamera

Patlamış mısır

Kamera

Patlamış mısır

Kamera

Patlamış mısır

Kamera ve patlamış mısır yukarıda belirli bir sırada duruyor. Aşağıdaki her satırda bu sıraya uymayanları bul ve üzerlerine X işareti çiz.

Film Setinde Kimler Var?

Sinema filmleri film setlerinde çekilir. Bir film setinde birçok kişi birlikte çalışır. Haydi onları resimde bul ve göster.

Makyöz, oyunculara oynadıkları rollere uygun makyajlar yapar.

İşıkçı, film setinin ışıklandırmasını yapar.

Kameraman kamerayla çekim yapar.

Sesçi, çekimler sırasında mikrofonlar aracılığıyla sesleri kaydeder.

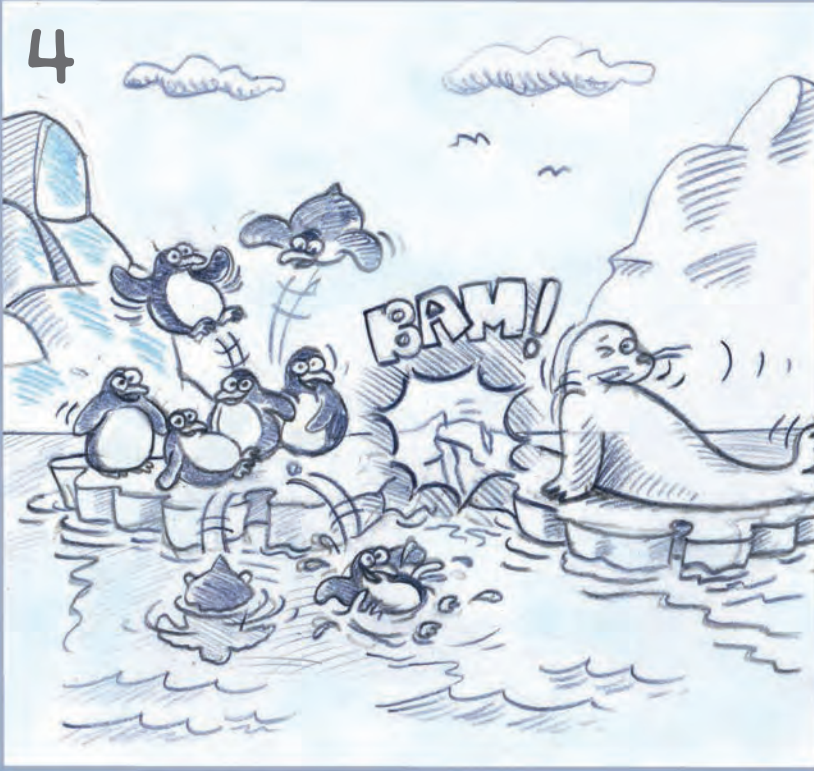
Oyuncular filmdeki kahramanları senaryoda yazıldığı şekilde canlandırırlar.

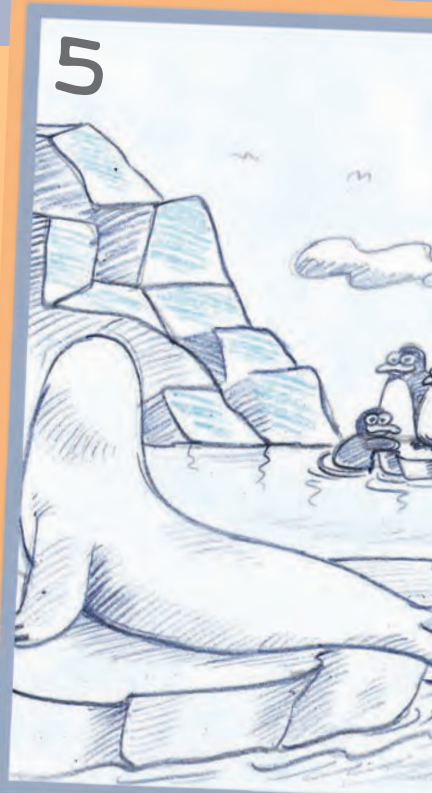
Yönetmen bir filmin nasıl çekileceğine karar verir. Oyuncuların rollerini nasıl canlandıracaklarını da o belirler.

Resimlerin Sırası Karışmış

4

5

1

6

Bir filmin çekimlerine başlanmadan önce, filmde geçecek olayların resimli taslakları çizilir. Aşağıda bir film için hazırlanmış resimli taslakları görüyorsun. Ancak sıraları karışmış. Resimlerin sırasını parmağınla gösterip filmde neler olduğunu anlatabilir misin?

İşte Bir Kostüm Odası

Film oyuncularını oynayacakları roller için hazırlanmış özel giysiler giyerler. Bu giysilere kostüm adı verilir. Burada bir kostüm odası görüyorsun. Kostüm odasında kaç tane tüylü şapka, kaç tane kırmızı elbise ve kaç tane çizgili ayakkabı olduğunu sayabilir misin?

Çizgi Film Nasıl Yapılır?

Çizgi film yapmak için önce güzel bir konu bulmak gerekir. Örneğin bir kitap, bir çizgi film için esin kaynağı olabilir.

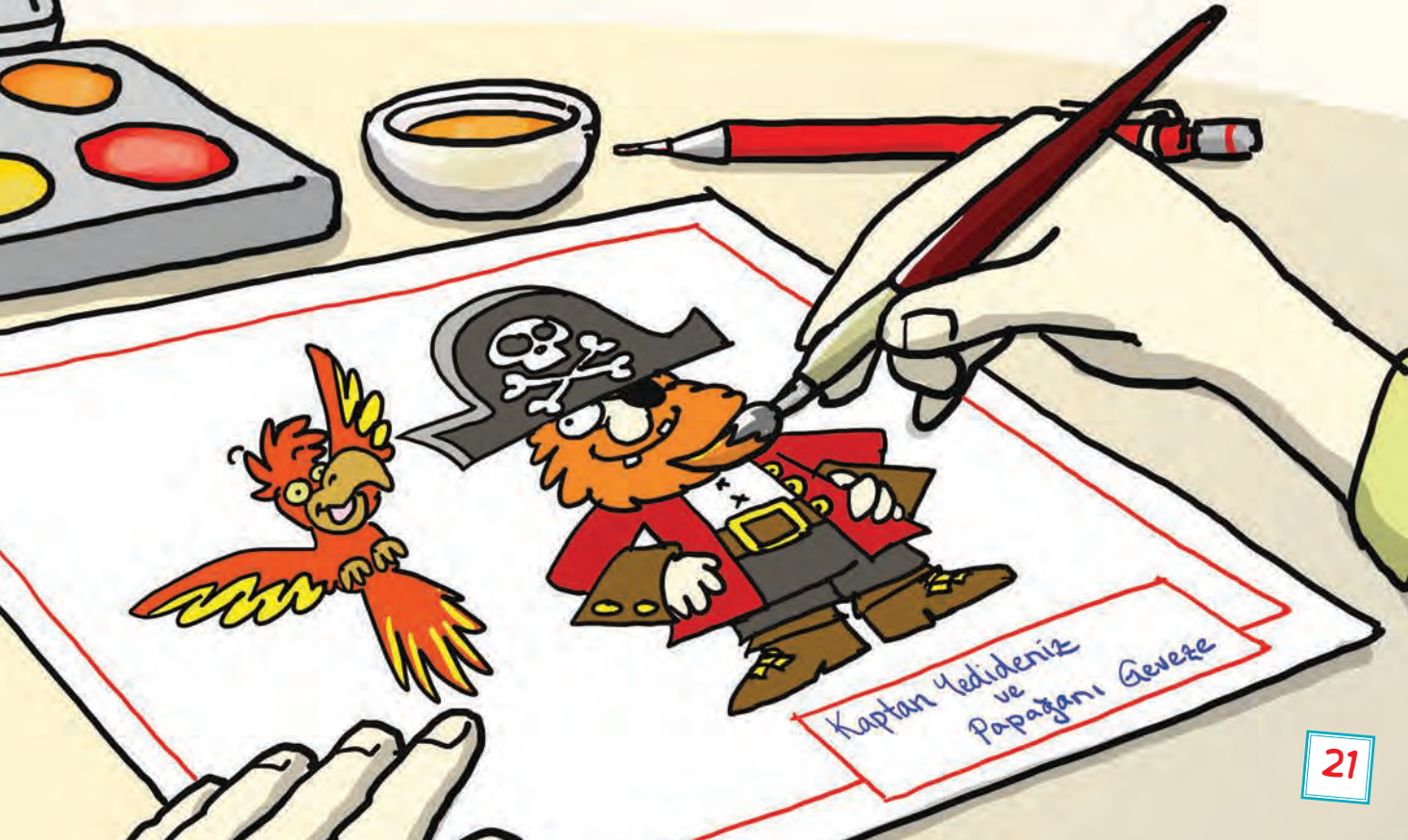
Önce, çizgi filmin senaryosu yazılır. Senaryoda çizgi filmde yer alacak her şey ve kahramanların bütün konuşmaları yazılı halde bulunur.

Sonra, çizirler çizgi filmin öyküsünü baştan sona anlatan çizimler yaparlar.

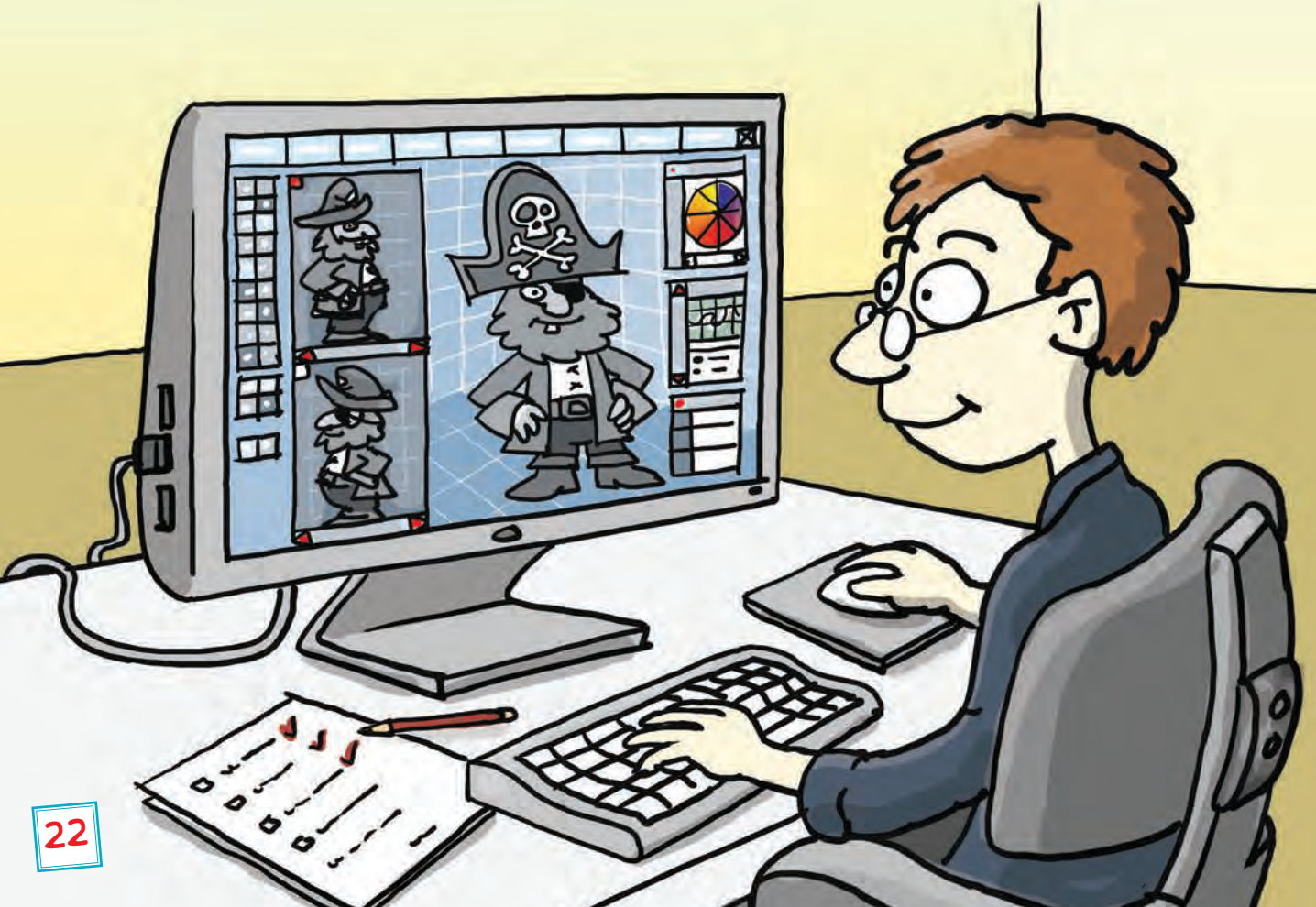
Bir yandan da çizgi filmin kahramanları ve sahneler tasarlanır. Her şey, en küçük ayrıntısına kadar düşünülüp çizilir.

Sonra, seslendirme sanatçıları senaryoya göre kahramanları seslendirirler. Yani onları konuştururlar ve sesleri kaydedilir.

Bilgisayarda, kahramanların modelleri oluşturulur. Sonra, çizerlerin çizdiği resimler bilgisayar ortamına aktarılır. Görüntüler, kahramanların sesleriyle birleştirilir.

Sonra çizgi film görüntüleri renklendirilir.

Ses tasarımcıları çizgi film için özel müzikler besteler ve sesler kaydeder. Bunlar da çizgi filme eklenir ve çizgi film tamamlanır.

Canlandırma Film Setindeki Farkları Bul

Canlandırma filmlerin bazılarında oyuncaklar ya da oyun hamurundan yapılan küçük nesneler kullanılır. Oyuncakların ve nesnelerin duruşları her defasında biraz değiştirilerek çok sayıda fotoğraf çekilir. Daha sonra bu fotoğraflar bilgisayarda art arda sıralanarak film haline getirilir.

Bu sayfalarda bir canlandırma film çekimi için hazırlanan sete ait iki resim görüyorsun. Bu iki resim arasında bazı farklar var. Onları bulabilir misin?

Çok Merak Ediyorum

Sinema salonu neden karanlık?

Defne Fide - 4 Yaş - Ankara

Sinemaya gittiğimizde filmi beyazperde adı verilen özel bir perdede izleriz. Eğer sinema salonu aydınlık olursa perdedeki görüntüler soluk görünür. Bu nedenle sinema salonlarında film başlamadan önce ışıklar söndürülür.

Sorularınızı Bekliyoruz!

İnsan vücuduyla ilgili sorularınızı 15 Aralık'a kadar bize gönderin. Ocak 2014 sayımızda yanıtlayalım.

Adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve yaşadığınız ili yazmayı unutmayın.

İşte adreslerimiz:

e-posta: merakli.minik@tubitak.gov.tr

Adres: TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi

"Çok Merak Ediyorum" Köşesi

Akay Caddesi No: 6 06420 Bakanlıklar / Ankara

Haydi Mutfağa

Karamelli Mısır Topları

Malzeme

- 4 yemek kaşığı mısır tanesi
- 5 yemek kaşığı kahverengi şeker
- 2 yemek kaşığı pekmez
- 1 yemek kaşığı tereyağı
- yağlı kâğıt

Bu sayfadaki etkinlik
bir yetişkinle birlikte
yapılmalıdır.

Mısır tanelerini bir tencereye koyup tencerenin kapağını kapatın. Tencereyi arada bir sallayarak mısırları orta ateşte patlatın. Tencerenin kapağını açın ve patlamış mısırları soğumaya bırakın. Derin bir tencereye şekeri döküp orta ateşte eriyene kadar pişirin. Şeker sıvı hale geldiğinde içine pekmezi ekleyip karıştırın. Ocağın altını kısip tereyağı da ekleyin. Bu karışımı pürüzsüz bir kıvam alana dek karıştırın. Yağlı kâğıdı tezgâha serin. Patlamış mısırları tenceredeki karışımın içine dökün ve hızla karıştırın. Bu aşamada karışım çok sıcak olacağından dikkatli olun. Karışıma bulanmış patlamış mısırlardan iki yemek kaşığı yardımıyla ceviz büyüklüğünde toplar yapın. Bu topları yağlı kâğıdın üzerinde soğumaya bırakın. Afiyet olsun!

Küçük Eller İşbaşında

Eylül 2013 sayımızda atık malzemeler kullanarak bir kamera yapmanızı istemiştik. İşte kameralarınızla birlikte çektiğiniz fotoğraflarınız. Burada yer veremediğimiz fotoğraflarınızı da internet sayfamızda görebilirsiniz. İnternet sayfamızın adresi:
<http://www.tubitak.gov.tr/merakliminik>

Aras Utku Ayan - 2,5 yaş - Burdur

Ada Kazancı - 4 yaş - Balıkesir

Ali Seyhan - 4 yaş - İstanbul

Ceylin Celik - 5 yaş - Trabzon

Defne Alin Sarıkaş - 3,5 yaş - Kocaeli

Alper Gencü - 6 yaş - Eskişehir

Zeynep Evine - 3 yaş - İzmir

Ahmet Arda Karakaya - 6,5 yaş - Samsun

Ege Tas - 5 yaş - İzmir

Kaan Apaydın - 4,5 yaş - Mersin

Seher Oguz - 5,5 yaş - Ankara

Kemal Burak Cakıcı - 5 yaş - Burdur

Yağmur Taner - 5,5 yaş - Canakkale

Yusuf Özdoğan - 5,5 yaş - Diyarbakır

Seval Sağlam - 5 yaş - Ankara

Defne Hergül - 4,5 yaş - Denizli

Elif Gökce Yıldız - 4,5 yaş - İstanbul

Kerem Balun - 6 yaş - Mersin

Ceren Göcen - 6 yaş - Bursa

Balkan Akkaya - 4 yaş - Ankara

Kerem Pırlantı - 4,5 yaş - Kocaeli

Göküzü Şahin - 3,5 yaş - İzmir

İbrahim Hanif Çeker - 5 yaş - Konya

Melis Kaya - 6 yaş - İstanbul

Asaf Emir Ayar - 4 yaş - Kırıkkale

İpek Muslu - 5 yaş - Muğla

İnanç Kayan - 4 yaş - Aksaray

Öykü Ergül - 4 yaş - Antalya

Mehmet Baha Simsek - 6 yaş - Sakarya

Ahmet Kaan Ekici - 5 yaş - Antalya

Ocak 2014 sayımız için atık malzemeler kullanarak bir iskelet maketi yapmanızı istiyoruz. Maketinizle birlikte çektiğiniz fotoğrafınızı, adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve oturduğunuz ili de yazarak bize gönderin. Bunun için 15 Aralık'a kadar süreniz var. Adreslerimiz aşağıda:

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi
"Küçük Eller İşbaşında" Köşesi
Akay Caddesi No: 6
06420 Bakanlıklar / ANKARA
e-posta: merakli.minik@tubitak.gov.tr

Kitap...

Oyun...

Öneri...

Başparmak Sineması

Bu sayımızda sizler için hazırladığımız eklerden biri başparmak sineması. Bu oyuncak, çizgi filmin en basit hali olarak tanımlanabilir. Başparmak sineması aslında minik bir kitapçık. Kitapçığın sayfalarında birbirini izleyen resimler bulunuyor. Kitapçığın sayfaları hızla serbest bırakıldığında resimler hareketliymiş gibi görünüyor. Kitapçığın sayfalarını noktalı çizgilerden keserek hazırlayın. Sonra sayfaları, numaralı kenarları sol alta gelecek şekilde sırayla üst üste koyun. Numaraların bulunduğu kenara bir paket lastiğini birkaç kez dolayıp sayfaların bir arada durmasını sağlayın.

Başparmak sinemasını izlemek için kitapçığı iki elinizle tutun. Sağ elinizin başparmağıyla kitapçığı hafifçe büküp sayfalarını hızla ve teker teker serbest bırakın ve çizgi filminizi izleyin.

Sinema

Sanat Nedir? Sinema

Bu sayımızda sizlere Final Kültür Sanat Yayınları'nın "Sanat Nedir?" dizisinden çıkan "Sinema" adlı kitabı tanıtıyoruz. Bu, 5-9 yaşları arasındaki çocuklara yönelik olarak hazırlanmış bir başvuru kitabı. Kitapta sinemayla ilgili genel bilgilerin yanı sıra film hileleri, hareketli çekimler, set dekoru, film montajı gibi teknik konularla ilgili ilginç bilgiler de bulunuyor. Kitabın sonunda yer alan etkinlikler bölümünde kamera kullanımı ve çizgi film yapımı anlatılıyor. "Sinema"yı Nuria Roca yazmış, Rosa M. Curto resimlemiş.

Ben Kimim?

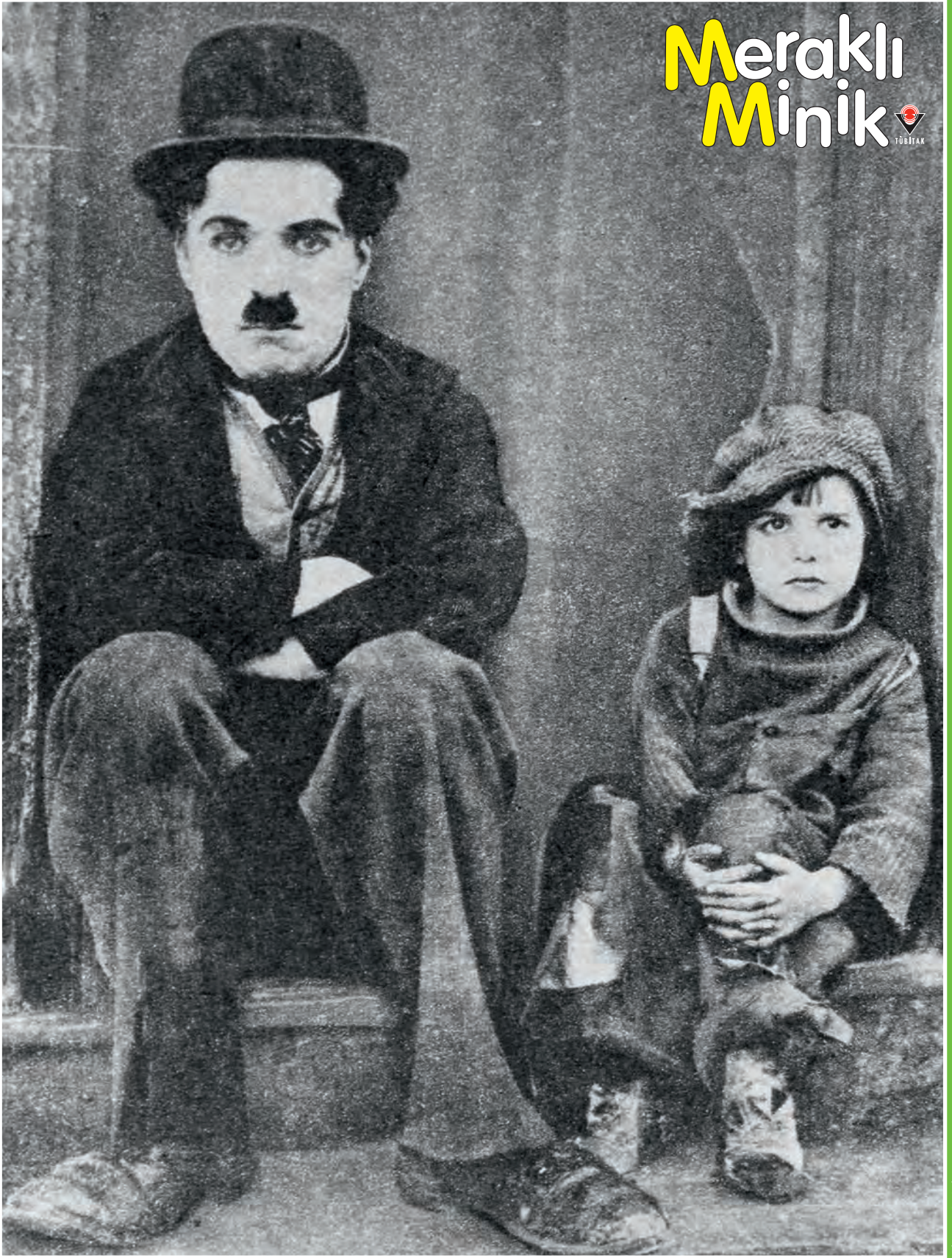
Çocuklarla oynamanız için size farklı bir "sessiz sinema" oyunu önerimiz var. Bu oyun iki takım halinde oynanır. Önce iki takımın oyuncularını bir araya gelerek herkesin izlemiş olduğu bir filmi ya da okuduğu bir kitabı seçerler. Anlatma

sırası gelen takımdan bir oyuncu, seçilen kitaptan ya da filminden bir kahramanı hiç konuşmadan, yalnızca hareketlerle canlandırmaya çalışır. Takım arkadaşları bu kahramanın kim olduğunu bilmeye çalışırlar.

Kostüm Kartları

Dergimizin ekinde verdiğimiz kartlarla bir eşleme oyunu oynayabilirsiniz. Bu kartlarda farklı kostümler giymiş çocukların fotoğrafları bulunuyor. Her karttan iki tane var. Eşleme oyununu oynamak için kartları birbirinden ayırıp karıştırın. Fotoğraflı yüzleri alta gelecek şekilde yere dizin. Sonra kartları ikişer ikişer açın. Birbirinin eşi olan, yani üzerinde aynı fotoğraf olan kartları bulmaya çalışın. Açtığınız iki kart birbirinin eşiyse bu kartları açık bırakın. Açtığınız kartlar birbirinin eşi değilse bu kartları tekrar ters çevirin ve başka iki kart açın. Bu oyunu kartları sırayla açarak iki ya da daha fazla oyuncuyla da oynayabilirsiniz.

Eski zamanlarda sinema filmleri renkli değil siyah beyaz olurdu. Yukarıda o zamanlarda çekilmiş bir filmde bir sahne görüyorsun.